

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne o Islandii	3
1.1.	Informacje geograficzne	3
1.2.	Cechy charakterystyczne Islandii	3
1.3.	Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4.	Telefony alarmowe i informacyjne	4
1.5.	Adresy polskich placówek dyplomatycznych	4
1.6.	Adresy informacyjnych stron internetowych o Islandii w języku angielskim	5
1.7.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	5
2.	Praca w Islandii	5
2.1.	Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Islandii	5
2.1.1.	Zasady dostępu obywateli Polski do islandzkiego rynku pracy	5
2.1.2.	Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Islandii	6
2.2.	Sposoby poszukiwania pracy w Islandii	8
2.2.1.	Publiczne służby zatrudnienia	8
2.2.2.	Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	9
2.2.3.	Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	9
2.2.4.	Prasa	9
2.2.5.	Inne sposoby poszukiwania pracy	10
2.2.6.	Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)	10
2.3.	Warunki pracy	10
2.3.1.	Rodzaje umów o pracę	10
2.3.2.	Czas pracy	10
2.3.3.	Urlop wypoczynkowy	12
2.3.4.	Wynagrodzenie za pracę	12
2.4.	Podatki	13
2.4.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	13
2.4.2.	Podatek VAT	16
2.4.3.	Inne podatki i opłaty lokalne	16
2.5.	Zabezpieczenie społeczne	17
2.5.1.	Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania	17
2.5.1.1.	Emerytura	17
2.5.1.2.	Świadczenia na wypadek choroby	17

2.5.1.3. Świadczenia wypadek tytułu macierzyństwa	17
2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy	18
2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	19
2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania	21
2.5.2.1. Świadczenia rodzinne	21
2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia	21
2.5.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	22
2.6. Centrum Wielokulturowe.....	22
3. Warunki życia	22
3.1. Zakwaterowanie.....	22
3.2. Ceny wybranych artykułów	23
3.3. Prawo jazdy	23
3.4. System edukacji w Islandii	24
3.4.1. Staże.....	25
3.5. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	25
3.6. Kursy języka narodowego	26
3.7. System opieki zdrowotnej w Islandii	26
3.7.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych w Islandii.....	26
3.7.2. Ubezpieczenie zdrowotne	27
3.7.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych	27
3.7.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	29

1. Informacje ogólne o Islandii

1.1. Informacje geograficzne

Islandia to [państwo](#) położone w [Europie Północnej](#), na [wyspie](#) o tej samej nazwie i kilku mniejszych wyspach. Jest jednym z krajów [skandynawskich](#). Państwo to zajmuje powierzchnię 103 tys. km² i jest zamieszkiwane przez 313,376 tys. osób (stan na wrzesień 2008 r.). Rozmieszczenie ludności jest nierównomierne, około 60% powierzchni kraju jest niezamieszkałe. Ponad 60% Islandczyków mieszka w południowo-zachodniej części kraju, w okręgu Reykjanes, który stanowi jedynie 3% jego powierzchni. Islandia jest najrzadziej zaludnionym krajem Europy, jej średnia gęstość zaludnienia wynosi tylko 3,1 osoby na 1 km².

Islandia znajduje się pod wpływem klimatu oceanicznego, ze stosunkowo łagodną zimą i chłodnym latem. Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca wynosi ok. 12°C, zaś najzimniejszego – ok. 0°C. Należy być przygotowanym na bardzo szybkie zmiany pogody. W ciągu jednego dnia można doświadczyć wszystkich możliwych pór roku i zjawisk atmosferycznych. Bardzo częste są deszcze i mżawki oraz silny wiatr. Krańce południowe i zachodnie kraju mają łagodniejszą zimą niż pozostała część kraju z powodu ciepłego Gólfströmu. Najsłoneczniejsze są okolice Akureyri i Mývatn, natomiast najcieplejszy jest region Egilsstaðir. Przez 2–3 miesiące letnie na Islandii światło słoneczne jest cały dzień i noc, późną jesienią i wczesną wiosną panuje półmrok, a prawdziwe ciemności (jedynie 3–4 godziny światła) trwają od połowy grudnia do końca stycznia.

1.2. Cechy charakterystyczne Islandii

Ustrój polityczny: republika konstytucyjna

Stolica: Reykjavik (130,867 tys. mieszkańców)

Pozostałe większe miasta: [Kópavogur](#) (30 tys.), [Hafnarfjörður](#) (25,3 tys.), [Akureyri](#) (17,3 tys.), [Keflavík](#) (14 tys.), [Garðabær](#) (10 tys.), [Mosfellsbær](#) (8,4 tys.), [Akranes](#) (6,5 tys.), [Selfoss](#) (6,3 tys.), [Seltjarnarnes](#) (4,7 tys.) i [Heimaey](#) (4,4 tys.). Międzynarodowy [port lotniczy](#) położony jest w [Keflavíku](#).

Podział administracyjny: Islandia podzielona jest na 23 [regiony administracyjne](#) (sýslar), 14 niezależnych miast (kaupstaður) oraz na poziomie lokalnym wyróżnia się 104 gminy (*hreppur*).

Liczba ludności: Islandia ma 313,376 tys. mieszkańców. W 99% są to Islandczycy pochodzenia głównie skandynawskiego (Norwegia, Dania), a także irlandzkiego.

Wyznania religijne: protestanci luteranie stanowią ok. 90 % mieszkańców, katolicy (1%), pozostali (6%)

Język urzędowy: islandzki

Obowiązująca waluta: króna (korona islandzka, kr, IKR, ISK). 1 kr = 100 aurar. Banknoty mają nominały: 5000 kr, 2000 kr, 1000 kr, 500 kr, 100 kr, 50 kr i 10 kr, zaś monety: 100 kr, 50 kr, 10 kr, 5 kr i 1 kr.

W przybliżeniu 100 ISK = 2,77 PLN (stan na wrzesień 2008 r.). Dokładny, codziennie uaktualniany kurs korony islandzkiej można znaleźć na stronie głównej portalu <http://www.iceland.pl>.

1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy

1 stycznia – Nowy Rok

marzec/kwiecień – Wielki Czwartek

marzec/kwiecień – Wielki Piątek

marzec/kwiecień – Niedziela Wielkanocna

marzec/kwiecień – Poniedziałek Wielkanocny

21 kwietnia – Pierwszy Dzień Lata

1 maja – Święto Pracy

5 maja – Święto Wniebowstąpienia Pańskiego

święto ruchome – Zielone Świątki

święto ruchome – Zielone Świątki

17 czerwca – Święto Narodowe

1 sierpnia – Bank holiday (dzień wolny)

25 grudnia – Boże Narodzenie

26 grudnia – Boże Narodzenie

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

Telefony alarmowe:

- Policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe: 112
- Szpital Miejski w Reykjavíku: 525 1700
- Całodobowy dyżur aptek: 551 8888

Pomoc medyczna:

Pogotowie – ostry dyżur w Szpitalu Narodowym na Fossvogur, przyjmuje 24 godziny na dobę, tel.: 525 17 00

Lekarze na dyżurze w Szpitalu Narodowym na Fossvogur, serwisy 24 godziny na dobę, tel.: 524 10 00

Lekarze na dyżurze w centrum medycznym na Smáratorg 1, Kópavogur, tel.: godziny przyjęć:

pon.–pt.: 17:00–23:30 recepcja

pon.–pt.: 23:30–8:00 konsultacje telefoniczne i wizyty domowe

sob.–niedz. oraz wszystkie święta publiczne: 09:00–23:30 recepcja oraz 24 konsultacje telefoniczne i wizyty domowe.

Opieka stomatologiczna – informacje o dyżurujących lekarzach stomatologii można uzyskać pod numerem telefonu 575 05 05

Numer kierunkowy do Islandii, to: **354**, zaś wewnątrz kraju nie ma numerów kierunkowych. Chcąc się więc dodzwonić z Polski na Islandię, wybieramy kolejno: 00 354 (oraz siedmiocyfrowy numer telefonu).

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasador RP w Norwegii (Oslo) jest akredytowany również w Republice Islandii.

Strona Ambasady RP w Norwegii: <http://www.oslo.polemb.net>

Konsulat Generalny RP w Reykjavíku

Konsul: Michał Sikorski

Skulatun 2, 105 Reykjavík
tel. 00 354 857 56 33 (tylko w sprawach alarmowych)
e-mail: konsul@reykjavik.polemb.net
www.reykjavik.polemb.net

Konsulat Honorowy RP w Reykjavíku

Konsul honorowy: Fridrik Gunnarsson (języki: islandzki, angielski, norweski)
Solbraut 18, 170 Seltjarnarnes, Iceland
tel. 00 354 561 17 61
fax. 00 354 580 53 01
e-mail: fridrikgunn@simnet.is

1.6. Adresy informacyjnych stron internetowych o Islandii w języku angielskim

<http://www.reykjavik.com> – informacje o tym co i kiedy w Reykjavíku, działy dotyczące kultury i historii miasta i kraju.

<http://www.south.is> – przewodnik po południowym wybrzeżu wyspy. Znajdziesz tu wszelkie potrzebne w podróży informacje.

<http://www.icelandreview.com> – strona magazynu "Iceland Review". Przegląd kulturalny i ekonomiczny.

<http://www.iceland.is> - opracowane zagadnienia historyczne i gospodarcze.

1.7. Adresy polskich stron internetowych zawierających więcej informacji dotyczących Islandii

<http://www.islandia.org.pl> - strona zawierająca ogólne informacje o kraju, jego kulturze, obyczajach, historii czy ciekawostkach.

<http://www.iceland.pl> - portal publikujący wiadomości pochodzące z Islandii.

2. Praca w Islandii

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Islandii

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do islandzkiego rynku pracy¹

Po 1 maja 2006 r. Islandia w pełni otworzyła swój rynek pracy dla obywateli nowych państw Unii Europejskiej, w tym Polski. Jediną formalnością, jakiej należy dopełnić po przybyciu na miejsce pracy w tym kraju, jest zarejestrowanie się i uzyskanie pozwolenia na pobyt. Jest to jednak wymagane jedynie wówczas, gdy pobyt przekracza 3 miesiące. Obie sprawy będą jedyną formalnością dla osób, które przedstawią umowę zawartą z miejscowym pracodawcą, bądź

¹ Informacje zawarte w tym rozdziale zostały przygotowane przez Pana Marcina Jaworka z MPiPS i zostały ujęte w artykule "Dostęp do pracy w wybranych krajach UE", "Służba Pracownicza" nr 8/2006 str. 24.

udokumentują środki pozwalające na samodzielne utrzymanie się. Jednak strona islandzka zastrzega, iż problemy ze znalezieniem pracy mogą mieć osoby nieznające języka angielskiego. Ponadto od przyjeżdżających do pracy oczekiwana jest gotowość do podjęcia nauki języka islandzkiego.

W Islandii dużo ofert pracy występuje zwykle w przemyśle rybnym oraz w rolnictwie, np. w gospodarstwach rolnych zajmujących się hodowlą trzody chlewnej i na fermach zwierząt futerkowych. Rośnie również zapotrzebowanie na wykwalifikowanych i doświadczonych pracowników budowlanych.

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Islandii

Kto może założyć spółkę w Islandii?

Spółki akcyjne, prywatne z ograniczoną odpowiedzialnością do wartości kapitału nominalnego, oraz spółki prywatne oraz cywilne mogą być zakładane w Islandii przez osoby posiadające dowolne obywatelstwo. Osoby te muszą jednak spełniać odpowiednie wymagania prawne.

W niektórych wypadkach do założenia takich podmiotów przez osobę nie posiadającą statusu rezydenta Islandii lub objęcia stanowiska członka zarządu, dyrektora lub dyrektora oddziału takiego podmiotu, może być konieczne zwolnienie udzielone przez Ministra Handlu.

Zwolnienia takie nie są potrzebne obywatelom pozostałych państw OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwołu) lub EOG (Europejski Obszar Gospodarczy), a obywatele EOG nie potrzebują zezwolenia na pracę w Islandii. W przeciwnym wypadku, większość założycieli podmiotu prawnego musi być rezydentami Islandii.

Spółka z siedzibą w pozostałych państwach członkowskich OECD lub EOG ma zasadniczo te same prawa do prowadzenia działalności w Islandii, co spółka z siedzibą w Islandii.

Z reguły nie nakłada się ograniczeń na zagraniczną własność podmiotów gospodarczych, za wyjątkiem określonych sektorów o kluczowym znaczeniu dla państwa (takich jak rybołówstwo i przetwarzanie ryb).

Dowolna osoba (posiadająca status rezydenta lub nie) może założyć w Islandii szczególny rodzaj spółki - międzynarodową spółkę handlową. Celem takiej spółki jest obrot lub pośrednictwo w obrocie z podmiotami zagranicznymi (poza jurysdykcją islandzką), towarami oraz/lub usługami pochodzącymi spoza Islandii.

W Islandii nie nakłada się ograniczeń na zakup lub sprzedaż walut obcych.

Ogólne zasady tworzenia podmiotów gospodarczych w Islandii (od 1 stycznia 2003 r.)

Najważniejsze spółki akcyjne oraz prywatne z ograniczoną odpowiedzialnością podlegają rejestracji w Rejestrze Spółek z Ograniczoną Odpowiedzialnością (hlutafélagaskrá), Lindargata 9, 150 Reykjavík. Spółdzielnie rejestrują się w Rejestrze Spółdzielni (samvinnufélagaskrá), w tym samym miejscu. Spółki cywilne oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą rejestrują się w biurze szeryfa (sýslumaður).

W chwili rejestracji Urząd Statystyczny przydziela numer identyfikacyjny, a urząd skarbowy numer VAT. Mogą też zostać wydane dodatkowe koncesje, np. koncesje przemysłowe.

Obcokrajowcy najczęściej zakładają w Islandii oddział spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Istnieje też możliwość utworzenia spółki samodzielnej (zależnej) w Islandii lub zakupu akcji spółek islandzkich, choć nie spółek zajmujących się rybołówstwem i przetwarzaniem ryb. Możliwe jest również utworzenie międzynarodowych spółek handlowych.

Pomocy przy utworzeniu spółek zagranicznych w Islandii udzielają adwokaci wyszczególnieni na liście podanej na stronie internetowej Adwokatury Islandzkiej, Álftamýri 9, 108 Reykjavík, <http://www.lmfi.is> (e-mail: lmfi@lmfi.is tel. 00 354 568 5620, fax. 00 354 568 7057).

Spółki akcyjne posiadają wielu akcjonariuszy, a celem tych spółek jest pozyskanie kapitału, na przykład na giełdzie papierów wartościowych. Zasady dotyczące spółek z ograniczoną odpowiedzialnością są prostsze niż zasady dotyczące spółek akcyjnych. Spółki akcyjne muszą posiadać dwóch założycieli, dwóch akcjonariuszy, trzech członków zarządu oraz dyrektora. Wymagania dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością ograniczają się do jednego założyciela, jednego udziałowca, jednego członka zarządu w wypadku czterech lub mniejszej liczby udziałowców, nie ma też wymogu zatrudniania dyrektora. W spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością posiadających jednego udziałowca nie odbywają się zebrania zarządu i udziałowców. Przepisy dotyczące oddziałów są podobne dla obu rodzajów spółek, przy czym informacje, których publikacja jest obowiązkowa, są bardziej rygorystyczne dla spółek akcyjnych. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością muszą jedynie w chwili założenia podać do informacji liczbę udziałowców.

Stanowisko	Minimalna liczba osób potrzebnych w spółce akcyjnej	Minimalna liczba osób potrzebnych w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
Założyciel	2	1
Akcjonariusze	2	1
Członkowie zarządu	3	1 lub więcej w zależności od akcjonariuszy
Dyrektor	1	0

Rejestracja spółki w Islandii to proces prosty i nieskomplikowany. Rejestracja odbywa się w Rejestrze Spółek prowadzonym przez Dyrektoriat Podatkowy (<http://www.rsk.is>).

Międzynarodowe spółki handlowe muszą wystąpić o koncesję udzielaną przez Komitet Certyfikacyjny.

Opodatkowanie spółek

Stopa podatku dochodowego dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wynosi 18% netto. Stopa podatku dochodowego dla spółek cywilnych wynosi 26% netto. Stopa podatku dochodowego dla międzynarodowych spółek handlowych wynosi 5% netto.

Podatki od wartości majątku w wysokości 0,6% są nakładane na aktywa netto spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek cywilnych. Międzynarodowe spółki handlowe są zwolnione z podatku od wartości majątku.

Wypłacone dywidendy nie podlegają odliczeniu od zysków spółki wypłacających te dywidendy.

Eliminacja podwójnego opodatkowania dywidend wypłacanych przez jedną spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością drugiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością odbywa się przez umożliwienie specjalnego odliczenia dla spółki otrzymującej dywidendy.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest zobowiązana odprowadzić podatek wg stawki 10%

od przekazywanych dywidend. Natomiast pobierany podatek podlega pełnemu odliczeniu przy ostatecznym rozliczeniu osób fizycznych posiadających status rezydenta. Jest on również zwracany spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością. Osoby fizyczne płacą podatek w wysokości 10% od otrzymanych dywidend.

Aby uzyskać dalsze informacje dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej w Islandii, należy się skontaktować z:

Iceland Chamber of Commerce (Islandzka Izba Handlowa),

House of Commerce,

Kringlan 7,

103 Reykjavik.

Tel. : 00 354 510 7100, Fax : 00 354 568 6564.

<http://www.chamber.is>

Aby uzyskać dalsze informacje dotyczące rejestracji spółek, należy się skontaktować z:

The Internal Revenue Directorate (Dyrektoriatem Podatkowym)

<http://www.rsk.is>

Aby uzyskać dalsze informacje dotyczące kwestii podatkowych, należy się skontaktować z:

The Directorate of Internal Revenue (Dyrektoriatem Podatkowym),

Laugavegur 166,

150 Reykjavik

Tel. : 00 354 563 1000, Fax : 00 354 562 4440.

<http://www.rsk.is>

Aby uzyskać angielskie tłumaczenie ustawy o spółkach akcyjnych, prywatnych z ograniczoną odpowiedzialnością do wartości kapitału nominalnego, spółkach prywatnych i cywilnych oraz pozostałe powiązane informacje, należy się skontaktować z:

The Ministry of Commerce and Industry (Ministerstwo Handlu i Przemysłu),

Arnarhvali,

150 Reykjavik

Tel. : 00 354 560 9070, Fax : 00 354 562 1289.

<http://www.stjr.is>

Aby uzyskać dalsze informacje dotyczące inwestowania w spółki islandzkie, należy się skontaktować z:

Invest in Iceland Agency, General Investments (Agencja ds. inwestycji w Islandii, Inwestycje Ogólne)

Borgartúni 35 ,

105 Reykjavik

Tel. : 00 354 561 5200, Fax : 00 354 511 4040 .

<http://www.invest.is>

e-mail: info@invest.is

2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Islandii

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

W każdym regionie kraju działa urząd pracy, największy znajduje się w regionie Reykjavíku (Vinnumídlun Höfudborgarsvædisins).

Jako obywatel UE/EOG masz bezpłatny dostęp do usług islandzkich publicznych służb zatrudnienia. Islandzkim odpowiednikiem biura pracy jest Vinnumidlun. Adresy biur dostępne są na stronie internetowej Dyrekcji Pracy (Vinnumalastofnun), <http://www.vinnumalastofnun.is> (Svædisvinnumidlanir). Dostępna jest także wersja angielska tej strony. Najlepszym rozwiązaniem jest rozpoczęcie ze strony <http://www.eures.europa.eu>

Regionalne publiczne urzędy pracy działają w całym kraju. Świadczą one nieodpłatne usługi na rzecz osób poszukujących pracy, a także pracodawców poszukujących pracowników.

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Europejskie Służby Zatrudnienia (EURES) mają oddział w Reykjavíku, gdzie doradcy EURES udzielają informacji na temat pracy i warunków życia na Islandii, a także pomagają osobom poszukującym pracy w jej znalezieniu (pytania: eures@svm.is). Strona internetowa <http://www.eures.is> dostarcza użytecznych informacji dodatkowych na temat zatrudnienia, życia i pracy.

Praca sezonowa

Oferty pracy sezonowej znajdziesz w bazie danych EURES, większości na farmach, w pensjonatach i przemyśle mięsnym: <http://www.eures.europa.eu>. Znajdź oferty poprzez opcję: szukaj pracy (wybierz lokalizację: Islandia), znajduje się ona w katalogu dla osób poszukujących pracy.

EURES, VMH

Engjateigur 11

IS-105 Reykjavík

Tel: 00 354-554 7600

Fax: 00 354-554 7601

email: eures@svm.is

<http://www.eures.europa.eu>

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Prywatne agencje pośrednictwa pracy mogą funkcjonować pod warunkiem, że ich usługi są świadczone nieodpłatnie dla osób poszukujących pracy.

Agencje pośrednictwa pracy są czasami wykorzystywane przez firmy, zwłaszcza w regionie stolicy - tam też działa dziesięć agencji. Agencje proszą poszukujących pracy o rejestrację, tylko część dostępnych ofert pracy jest ogłaszana. Zazwyczaj są to stanowiska kierownicze lub eksperckie, gdzie wymagana jest znajomość języka islandzkiego. W obszarze technologii informatycznych (IT) oraz zaawansowanych technologii, znajomość islandzkiego nie jest czasami konieczna.

Adresy prywatnych agencji znajdziesz na stronie internetowej Dyrekcji Pracy:

<http://www.vinnumalastofnun.is> (Radningarþjónustur). Część z nich posiada wersje angielskie.

2.2.4. Prasa

Czytaj części ogłoszeniowe w gazetach: Morgunblaðid, Frettablaðid oraz DV. Oferty pracy publikowane są co niedziela w Morgunblaðid. <http://www.mbl.is>, <http://www.frettablaðid.is>, <http://www.dv.is> (wszystkie strony po islandzku).

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Związki zawodowe

Skontaktuj się z lokalnymi oddziałami związku zawodowego dla Twojego zawodu lub branży (stettarfelag, verkalydsfelag): Konfederacja Islandzkich Związków Zawodowych <http://www.asi.is>, Sætúni 1, 105 Reykjavik. Tel.: 00 354 53 55 600, Fax: 00 354 53 55 601.

Możesz tam otrzymać informacje na temat obecnych tendencji w zatrudnieniu dla Twojego zawodu, a także porady na temat tego, gdzie rozpocząć poszukiwania pracy. Możesz także na tej stronie znaleźć podręcznik islandzkiego prawa pracy.

Usługi publicznych i prywatnych agencji pośrednictwa pracy są w coraz większym stopniu świadczone z wykorzystaniem internetu.

Spółki z różnych branż możesz znaleźć w tzw. Żółtej Linii: <http://www.gulalinan.is> (dostępne wyłącznie po islandzku).

2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)

Dobrze jest przygotować swoją aplikację wraz z CV, certyfikatami, dyplomami i referencjami. Dla stanowisk, na których znajomość islandzkiego nie jest konieczna, możesz składać aplikację po angielsku, lub w niektórych przypadkach po skandynawsku. W wielu wypadkach wymagane jest skorzystanie ze specjalnych formularzy aplikacyjnych dostępnych w publicznych służbach zatrudnienia, a także prywatnych agencjach pośrednictwa pracy. Formularz aplikacyjny, który zazwyczaj wymagany jest dla ofert pracy promowanych przez EURES, można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.eures.is>. Ubiegając się o pracę na Islandii, dobrze jest podkreślać, że przyjeżdżasz tu do pracy. Opisywanie, jak bardzo chciałbyś „zobaczyć Islandię” najlepiej zachować dla siebie, ponieważ może to dać pracodawcy (niesłuszne) wrażenie, że przyjeżdżasz tu jako poszukiwacz przygód, a nie pracownik.

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Umowa o pracę może mieć na początku charakter umowy ustnej, lecz pracodawca jest zobowiązany wręczyć Ci pisemne potwierdzenie lub deklarację nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od podjęcia pracy. Formularz umowy o pracę możesz pobrać ze strony <http://www.eures.is>. Formularz umowy o pracę ma pola dla wszystkich wymaganych informacji: krótki opis wykonywanej pracy, płace lub pensja stała, płatności miesięczne czy tygodniowe itp. Warunki układu zbiorowego pomiędzy związkami zawodowymi a pracodawcami, takie jak: stawki minimalne, prawo do dni wolnych od pracy i urlopu płatnego, ubezpieczenia, prawa emerytalne itp., uważa się za włączone do umowy o pracę. Umowa o pracę na warunkach mniej korzystnych niż warunki układu zbiorowego jest sprzeczna z prawem.

2.3.2. Czas pracy

Maksymalny tygodniowy czas pracy

Średni maksymalny tygodniowy czas pracy w ciągu czteromiesięcznego okresu referencyjnego nie może przekraczać 48 godzin na każdy okres siedmiodniowy, włącznie z godzinami nadliczbowymi. Czas pracy jest w tym kontekście definiowany jako czas czynnej pracy. Maksymalny tygodniowy czas pracy może być uśredniany na podstawie układu zbiorowego gdy okres referencyjny

nie przekracza 6 miesięcy. W wyjątkowych przypadkach okres ten można wydłużyć do 12 miesięcy.

Dzienny okres odpoczynku

Czas pracy w ciągu każdej 24-godzinnej doby musi być zorganizowany w taki sposób, by zapewnić co najmniej 11 kolejnych godzin odpoczynku dla pracownika. O ile to możliwe, dzienny czas odpoczynku powinien przypadać pomiędzy 23 a 6 rano. Niezgodne z prawem jest organizowanie przez pracodawcę dnia roboczego dłuższego niż 13 godzin. W przypadku, gdy szczególne okoliczności wymagają odstępstwa od zasad dotyczących dziennego okresu odpoczynku, stosuje się następujące zasady: jeżeli pracownicy zostaną wyraźnie poproszeni o przybycie do pracy przed upływem 11-godzinnego okresu odpoczynku, dopuszczalne jest odroczenie odpoczynku i przyznanie go w późniejszym okresie. Musi to nastąpić na takich warunkach, iż 1,5 godziny (praca w dzień) wolnego przysługuje za każdą godzinę skrócenia odpoczynku. Dopuszczalne jest wypłacenie ekwiwalentu 0,5 godziny (praca w dzień) prawa do czasu wolnego, jeżeli pracownik sobie tego życzy. Odstępstwo jest także dopuszczalne w przypadku pracy zmianowej. Jest tak za każdym razem, gdy pracownik zmienia zmianę i nie może skorzystać z dziennych i/lub tygodniowych okresów odpoczynku pomiędzy końcem jednej zmiany a początkiem następnej. W takim przypadku, dzienny czas odpoczynku może zostać skrócony do 8 godzin. Praca zmianowa jest definiowana jako dowolna metoda organizacji pracy na zmiany, w ramach której pracownicy zastępują się nawzajem na tym samym stanowisku pracy według określonego systemu, który może być ciągły lub przerywany.

Pracownicy są także uprawnieni do przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut w ciągu dnia pracy przekraczającego 6 godzin. Przerwy na kawę i posiłek są uznawane za przerwę w pracy.

Tygodniowy dzień wolny

W każdym 7-dniowym okresie pracownik musi mieć przynajmniej jeden dzień wolny od pracy, co jest bezpośrednio związane z dziennym czasem odpoczynku. Poniedziałek jest pierwszym dniem tygodnia w tym ujęciu. Jeśli to możliwe, tygodniowy dzień wolny powinien przypadać w niedzielę. Również jeśli jest taka możliwość każdy pracownik danej spółki powinien mieć ten dzień wolny od pracy.

Jeżeli to konieczne, po konsultacji ze swoimi pracownikami, firma może odroczyć tygodniowy dzień wolny, w przypadku gdy szczególne przyczyny sprawiają, że taki wyjątek jest nie do uniknięcia. Jeżeli zachodzi szczególna potrzeba zorganizowania pracy w sposób, który wymaga odroczenia tygodniowego dnia wolnego, należy zawrzeć w tym zakresie szczególne porozumienie.

Pracownicy nocni

Pracownicy nocni to pracownicy, którzy pracują więcej niż trzy godziny pomiędzy godziną 23 a 6 rano regularnie w ramach swojej pracy. Pracodawcy są zobowiązani podejmować wszelkie rozsądne kroki dla zapewnienia, by „normalne” godziny pracy pracowników nocnych nie przekraczały 8 godzin w każdych 24 godzinach.

W przypadkach gdy praca nocna wiąże się ze szczególnymi zagrożeniami, silnym obciążeniem fizycznym lub psychicznym, zabroniona jest praca przez czas dłuższy niż 8 godzin w każdych 24 godzinach.

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Generalnie masz prawo do dwóch dni urlopu za każdy miesiąc. We wszystkich umowach o pracę zawarty jest przepis o płacy za okres urlopu. Minimalna kwota wynosi 10,17% ponad pensję podstawową. Kwota ta może być wypłacana miesięcznie na specjalny rachunek bankowy (orlofsreikningur). Może ona zostać doliczona do ostatniej wypłaty, jaką otrzymujesz przed odejściem na urlop. W czasie urlopu możesz otrzymywać swoją zwykłą płacę. Osobom pracującym w godzinach nadliczbowych, dodatkowa płaca wakacyjna może być wypłacana na ich rachunek lub może być wypłacana w momencie rozpoczęcia urlopu. Kwota ta może zostać wypłacona ryczałtowo w momencie wygaśnięcia umowy lub po zaprzestaniu pracy dla danej spółki. Nie zaleca się pobierania płacy wakacyjnej w ramach pensji miesięcznych.

Zgodnie z przepisami urlop roczny musi wynosić dwa dni za każdy miesiąc pracy. Jeżeli pracownik pracował przez rok, jest on uprawniony do rocznego urlopu i płacy wakacyjnej w wysokości 24 dni. Jeżeli pracownik pracował przez tylko część roku, prawo do płacy wakacyjnej przysługuje w wymiarze proporcjonalnym.

Dla celów przepisów urlopowych choroba, wypadek lub dzień wolny liczy się jako dzień roboczy. Według ustawy o urlopie macierzyńskim i rodzicielskim, okres wakacyjny należy zaliczyć jako czas pracy z pełnym prawem do uprawnień związanych z pracą.

Niedziele i inne dni wolne nie liczą się jako dni wakacji, podobnie jak pierwszych pięć sobót wakacji.

Okres wakacyjny trwa od 2 maja do 15 września. Pracodawca i pracownik uzgadniają okres urlopu rocznego. Pracodawca jest zobowiązany spełnić, o ile to możliwe, prośby pracownika dotyczące okresu wakacyjnego.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Zazwyczaj pensje są wypłacane miesięcznie, czasami tygodniowo. Pensje zazwyczaj deponowane są na rachunku bankowym pracownika. Płace za pracę wykonywaną nieregularnie mogą być wypłacane w gotówce. We wszystkich przypadkach, pracodawca jest zobowiązany doręczyć Ci pisemny lub wydrukowany pasek pensji, z liczbą godzin i godzinową stawkę płacy lub pensji miesięcznie. Pasek powinien także zawierać informacje na temat pobranych podatków, składki na fundusz emerytalny, opłat z tytułu członkostwa w związkach zawodowych itp.

Wysokość wynagrodzenia na Islandii określona jest w porozumieniach zawartych między związkami zawodowymi i pracodawcami (dotyczy to również pracowników pozostających poza związkiem zawodowym). Tego typu porozumienia odnoszą się do 90% rynku pracy. Pensje niższe niż określone w porozumieniu, są niezgodne z prawem. Minimalna pensja uzależniona jest od wykształcenia i doświadczenia zawodowego, dlatego istotne jest upewnienie się czy posiadamy ze sobą wszystkie dokumenty potwierdzające odpowiednie kwalifikacje. Więcej informacji, w tym kontakt z lokalnym związkiem zawodowym, można uzyskać na stronie internetowej <http://www.asi.is>. Powszechnie przyjętą praktyką jest indywidualne negocjowanie wysokości wynagrodzenia oraz pozostałych warunków zatrudnienia z przyszłym pracodawcą. Wynagrodzenie takie nazywa się wynagrodzeniem rynkowym, jako że jego wysokość zdeteminowana jest popytą i popytem na rynku pracy. Większość ludzi pracujących w sektorze prywatnym zarabia w przybliżeniu tyle ile wynoszą wynagrodzenia rynkowe. Zgodnie ze stopami związkowymi, minimalne wynagrodzenie dla pracownika niewykwalifikowanego to 137.752 ISK miesięcznie za pracę w pełnym wymiarze godzin (1129 euro, dane z maja 2008 r.). Przykładowe stawki

związkowe oraz rynkowe – w nawiasie, podane w euro: robotnicy – 1129 (1557), handlowcy – 1701 (2644), pielęgniarki – 1762 (2954), inżynierowie – 1710 (4316).

2.4. Podatki

2.4.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych

Osoby, które przyjeżdżają na Islandię do pracy, na czas określony, powinny zarejestrować się w Urzędzie Statystycznym w celu otrzymania islandzkiego numeru identyfikującego. Powinny one także ubiegać się o kartę podatkową w biurze Naczelnika Krajowej Izby Skarbowej.. **Obowiązek podatkowy – pobyt czasowy**

Osoby, które nie posiadają stałego zameldowania i znajdują się na Islandii z powodu zatrudnienia na czas określony, na przykład, na krócej aniżeli 6 miesięcy w ciągu dwunasto- miesięcznego okresu, mają ograniczony obowiązek do płacenia podatku od dochodów otrzymanych na Islandii. Dochodami nazywamy pobory uzyskane z pracy, dodatki płacowe i tp. Prawo do potrącenia podatku od takich poborów jest takie samo, jakiemu podlegają ci, którzy mają obowiązek do zapłaty pełnego podatku dochodowego. Chodzi tu o obowiązkowe składki na fundusz emerytalny, 4% od ogólnych poborów oraz dodatkowo, do 4% na dodatkowy fundusz emerytalny. Przy naliczaniu podatku brana jest pod uwagę osobista ulga podatkowa oraz ulga podatkowa dla marynarzy, pracujących przy połowach, nie zwraca się natomiast uwagi na zasiłki rodzinne lub wzrost oprocentowania, u tych, którzy obowiązek podatkowy mają ograniczony. Płacą oni 22,75% podatku dochodowego i 12,97% podatku na cele lokalne. W przypadku, kiedy pobyt przedłuża się do 6 miesięcy lub dłużej w ciągu dwunasto- miesięcznego okresu, obowiązek podatkowy jest nieograniczony i w takim przypadku należy płacić podatek dochodowy od wszystkich dochodów, obojętnie z jakiego źródła one pochodzą. Podczas nakładnia podatku regulamin jest taki sam, jak w przypadku osób, które mają stałe miejsce zamieszkania na Islandii, natomiast podatek na cele lokalne nalicza się w sposób, jaki podano powyżej. Szczegółowe informacje o regulaminie dotyczącym nakładania podatku, w języku angielskim, znajdują się na stronie internetowej <http://www.rsk.is>, "Income and capital taxation in Iceland".

Opłata podatkowa

Podstawa do naliczenia podatku, to pobory pozostałe po odtruceniu składek na fundusz emerytalny. Podatek od dochodów oraz podatek na cele lokalne są częścią płaconego podatku, w roku 2008 podatek ten wynosi 35,72%. Opłata podatkowa jest odciągana od poborów przy każdej wypłacie. Brana jest pod uwagę osobista ulga podatkowa, która w roku 2008 wynosi 34.034 koron miesięcznie, a także ulga dla marynarzy, która w roku 2008 wynosi 874 koron dziennie. Pracodawca jest zobowiązany do odprowadzenia podatku pracownika, a do tego, aby mógł on wziąć pod uwagę ulgę podatkową, musi mieć w swoim posiadaniu kartę podatkową każdego pracownika. Bardzo ważne jest przechowywanie kwitów na otrzymane pobory, są one potwierdzeniem, że pracodawca potrącił podatek od naszych poborów.

Urząd Podatkowy – wyliczenie
Przykład na wyliczenie podatku:

Pobory miesięczne	150.000
4% potrącenie na fundusz emerytalny, co daje	6.000
Podstawa do naliczenia podatku, to	144.000
Podatek w 2008 roku wynosi 35,72% x 144.000	51.437
Od tego odejmuje się osobistą ulgę podatkową	<u>34.034</u>
I dlatego potrącony podatek dochodowy od poborów wyniósł	<u>17.403</u>
Pobory netto po odciążeniu podatku i składek na fundusz emerytalny wynoszą	126.597

Karta podatkowa

Osoby, które przyjeżdżają na Islandię na pobyt tymczasowy i otrzymały w Urzędzie Statystycznym numer identyfikacyjny, otrzymają kartę podatkową u Naczelnika Krajowej Izby Skarbowej. Egzemplarz do wypełnienia z taką prośbą, to RSK 14.04, który można także otrzymać na stronie internetowej www.rsk.is. Karta podatkowa daje ci prawo do otrzymania osobistej ulgi podatkowej w czasie twego pobytu. Czas pobytu wylicza się na podstawie danych z Urzędu Statystycznego. Jest on liczony od dnia przyjazdu na Islandię do czasu opuszczenia kraju. Do czasu pobytu zalicza się normalne wyjazdy z kraju, na przykład na urlop lub inne. Kartę podatkową powinniśmy natychmiast przedłożyć naszemu pracodawcy, zaraz w pierwszych dniach pracy, aby mógł on wykorzystać ją do naliczenia podatku przy pierwszej wypłacie. W przypadku, kiedy pracodawca nie posiada naszej karty podatkowej, przy naliczaniu podatku nie może brać pod uwagę ulgi podatkowej, która się nam należy.

Rozliczenie - zeznanie podatkowe

Na Islandii wyróżnia się dziewięć okręgów podatkowych, a w każdym pracuje Naczelnik Urzędu Podatkowego. Rozliczenie podatkowe należy przedłożyć w odpowiednim Urzędzie Podatkowym, co najmniej tydzień przed wyjazdem. Formularz do rozliczenia RSK 1.13 możemy otrzymać w biurze urzędu podatkowego lub na stronie internetowej www.rsk.is. Na rozliczeniu powinien znajdować się nasz adres za granicą albo imię i nazwisko naszego przedstawiciela na Islandii. W przypadku nie złożenia rozliczenia podatkowego przed wyjazdem, można to zrobić później na papierze i wysłać listem, lub też w komputerze na stronie internetowej Naczelnika Państwowej Izby Skarbowej (ríkisskattstjóra), www.rsk.is. Do wykonania tego elektronicznie potrzebny jest nam kod. Możemy go otrzymać również na www.rsk.is. Osoby, które zamierzają robić to elektronicznie, mogą później uzyskać, używając tego samego kodu, rozliczenie końcowe i kwit podatkowy na stronie www.rsk.is. Kod otrzymamy na www.skattur.is.

Nałożenie podatku

Nałożenie podatku zachodzi pod koniec lipca następnego roku, po roku podatkowym. W przypadku nie złożenia zeznania podatkowego nałożenie podatku związane jest z przewidywanymi dochodami i podatek naliczany jest na podstawie tych przewidywań.

Skargi i odwołania

Czas na odwołanie od nałożonego podatku wynosi 30 dni od daty podania do wiadomości. Odwołanie należy składać do Naczelnika odpowiedniego Urzędu Podatkowego. Od decyzji Naczelnika urzędu można się odwołać do komisji podatkowej, w ciągu trzech miesięcy od daty wydania decyzji Naczelnika.

Egzekwowanie opłat podatkowych

Naczelnik Urzędu Celnego w Reykjavíku zajmuje się egzekwowaniem opłat podatkowych w Reykjavíku. Poza Reykjavíkiem zajmują się tym naczelnicy odpowiednich okręgów.

Adresy wymienionych wyżej urzędów

Naczelnik Krajowej Izby Skarbowej (Ríkisskattstjóri) | Laugavegur 166 | 150 Reykjavík
Tel: 563 1100 | Fax 562-4440 | Adres internetowy rsk@rsk.is | Strona internetowa: www.rsk.is

Naczelnik Urzędu Podatkowego w Reykjavíku (Skattstjórnin í Reykjavík) | Tryggvagata 19
150 Reykjavík | Tel: 560 3600 | Fax 552 9576 | Adres internetowy reykjavik@skr.is
Strona internetowa: www.skr.is

Naczelnik Urzędu Podatkowego okręgu Reykjanes (Skattstjórnin í Reykjanesumdæmi)
Suðurgata 14 | 220 Hafnarfjörður | Tel: 515 2900 | Fax 565 2699
Adres internetowy reykjanes@skattur.is | Strona internetowa: www.skrnes.skattur.is

Naczelnik Okręgu Zachodniego (Skattstjóri Vesturlandsumdæmis) | Stillholt 16-18 | 300 Akranes
Tel: 430 2900 | Fax 430 2929 | Adres internetowy vesturland@skattur.is

Naczelnik Okręgu Fjordów Zachodnich (Skattstjóri Vestfjarðaumdæmis) | Hafnarstræti 1-3
400 Ísafjörður | Tel: 450 3500 | Fax 450 3501 | Adres internetowy vestfiridir@skattur.is

Naczelnik Okręgu Północno-Zachodniego (Skattstjóri Norðurlandsumdæmis vestra) | Túngata 3
580 Siglufjörður | Tel: 467 1576 | Fax 467 1857 | Adres internetowy nordurland.vestra@skattur.is

Naczelnik Urzędu Północno-Wschodniego (Skattstjóri Norðurlandsumdæmis eystra)
Hafnarstræti 95 | 600 Akureyri | Tel: 460 0900 | Fax 460 0901
Adres internetowy nordurland.eystra@skattur.is

Naczelnik Okręgu Wschodniego (Skattstjóri Austurlandsumdæmis) | Selás 8 | 700 Egilsstöðum
Tel: 470 1300 | Fax 471 1395 | Adres internetowy austurland@skattur.is

Naczelnik Urzędu Podatkowego w Okręgu Południowym (Skattstjóri Suðurlandsumdæmis)
Vegskálar 1 | 850 Hellu | Tel: 488 5500 | Fax 487 5844 | Adres internetowy sudurland@skattur.is

Naczelnik Urzędu Podatkowego w Vestmannaeyjar (Skattstjórinn í Vestmannaeyjum)
Heiðarvegur 15 | 900 Vestmannaeyjar | Tel: 481 1460 | Fax 481 3025
Adres internetowy eyjar@skattur.is

Urząd Statystyczny (Þjóðskrá) | Borgartún 24 | 150 Reykjavík | Tel: 569 2900 | Fax 569 2929

Urząd d/s obcokrajowców (Útlendingastofnun) | Skógarhlíð 6 | 105 Reykjavík | Tel: 510 5400
Fax 510 5405 | Adres internetowy utl@utl.is | Strona internetowa: www.utl.is

Urząd d/s Pracy (Vinnumálastofnun) | Hafnarhús Tryggvagata | 150 Reykjavík | Tel: 515 4800
Fax 511 2520

2.4.2. Podatek VAT

Podstawowa stawka VAT wynosi 24,5%, przy czym podatek VAT od towarów oraz/lub usług eksportowanych podlega zwrotowi przy eksporcie. Stawka podatku VAT na produkty spożywcze (nie wszystkie) wynosi 14%.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Składki na Fundusz Budowlany Osób Starszych

Wszystkie osoby fizyczne w wieku od 16 do 69 roku życia podlegające obowiązkowi rozliczenia krajowego podatku dochodowego są również zobowiązane do wniesienia składki na Fundusz Budowlany Osób Starszych, pod warunkiem, iż podstawa naliczenia podatku dochodowego wynosi 809.611 ISK lub więcej.

Podatek od wartości majątku

Osoby fizyczne podlegają podatkowi od wartości majątku.

Podstawą opodatkowania podatkiem od wartości majątku jest łączna wartość majątku osoby fizycznej na koniec roku podatkowego minus zobowiązania. Podstawa opodatkowania małżeństw lub osób wspólnie zamieszkałych i wspólnie się rozliczających jest równo dzielona pomiędzy te osoby i każda z nich rozlicza się osobno.

Osoba fizyczna może dokonać odliczeń od majątku podlegającego opodatkowaniu. Odliczenia te obejmują aktywa w formie lokat bankowych oraz w instytucjach depozytowych, obligacje skarbu państwa oraz powiązane instrumenty dłużne oraz akcje w określonej wysokości, w stopniu w jakim przekraczają one łączną sumę zobowiązań, pod warunkiem iż aktywa te nie są związane z podmiotem gospodarczym lub niezależnie prowadzoną działalnością gospodarczą.

Aktywa i zobowiązania związane z podmiotem gospodarczym lub niezależnie prowadzoną działalnością gospodarczą należy zgłosić w sposób opisany w sekcji „Podmioty gospodarcze”.

Osoby posiadające status nierezydenta podlegają podatkowi od wartości majątku od nieruchomości znajdujących się w Islandii, tak samo jak rezydenci. Stawki obowiązują w takiej samej wysokości jak dla rezydentów, przy zwolnieniu takiej samej części podstawy opodatkowania.

2.5. Zabezpieczenie społeczne

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.1.1. Emerytura

Emerytura jest wypłacana wszystkim osobom w wieku 67 lat i starszym, niezależnie od ich klasy lub stanu cywilnego. Mężczyznom i kobietom przysługują te same prawa w tym zakresie. Aby mieć prawo do emerytury, dana osoba musi mieszkać na Islandii przez minimum trzy lata w wieku od 16 do 67 lat. Pełna emerytura jest wypłacana osobom, które mieszkały na Islandii przez co najmniej 40 lat w wieku pomiędzy 16 a 67 lat. W przypadku krótszych okresów zamieszkania, emerytura ulega proporcjonalnemu skróceniu. Innymi słowy, kwota emerytury jest proporcjonalna do okresu zamieszkania. Kwota emerytury jest uregulowana prawnie. Płatności z ubezpieczeń społecznych uwzględniają jednak zmiany Indeksu Cen Konsumpcyjnych. Emerytura składa się z emerytury podstawowej i uzupełniającej. Wszyscy emeryci uprawnieni są do emerytury podstawowej i uzupełniającej. Na wysokości wypłacanego świadczenia mają jednak wpływ różne czynniki, takie jak stan cywilny i dochód.

Jeżeli pracujesz w dwóch lub więcej krajach UE/EOG, możesz połączyć składki na państwowy system emerytalny zapłacone w każdym z państw, aby uzyskać uprawnienia do emerytury państwowej. O więcej informacji powinieneś zwrócić się do własnej administracji ds. ubezpieczeń społecznych. Ponadto, obowiązkowo każdy pracownik wpłaca 4% płac na fundusz emerytalny, podczas gdy pracodawca wpłaca 6%. Gdy przejdziesz na emeryturę, administracja ds. ubezpieczeń społecznych w twoim kraju pochodzenia, sprawdzi twoje prawa w innych państwach EOG i będzie zarządzać przekazywaniem emerytur do Ciebie.

Więcej informacji:

Tryggingastofnun Ríkisins

Laugavegi 114
IS-150 Reykjavík,
Tel.: +354-560 4400
<http://www.tr.is>

2.5.1.2. Świadczenia na wypadek choroby

Dzienne świadczenia chorobowe stanowią jedną z części ubezpieczenia zdrowotnego. W przypadku gdy dana osoba nie była zdolna do pracy przez tak długi okres, że jej płace ustalone na mocy układu zbiorowego wygasły, może ona być uprawniona do dziennych świadczeń chorobowych na mocy ubezpieczenia zdrowotnego za okres niezdolności do pracy. To samo dotyczy wszystkich osób i jest uregulowane prawnie.

2.5.1.3. Świadczenia z tytułu macierzyństwa

Świadczenie macierzyńskie/ojcowskie (undirfyrirsögn)

Osoby, które pracowały na islandzkim rynku pracy przez co najmniej sześć miesięcy bezpośrednio poprzedzających pierwszy dzień urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego, są uprawnione do płatności z tytułu narodzin dziecka z Funduszu Urlopów Macierzyńskich/Ojcowskich, a także do urlopu z pracy na ustalony okres czasu. Ma to zastosowanie zarówno do kobiet, jak i do mężczyzn. Kwota takich płatności stanowi określony ułamek płac danej osoby. Fundusz Urlopów Macierzyńskich/Ojcowskich jest finansowany ze składek ubezpieczeniowych pobieranych od pracodawców. Osoby, które nie pracowały na Islandii, lecz niezależnie od tego, zamieszkiwały w tym kraju przez 12 kolejnych miesięcy, są także uprawnione do płatności minimalnych, zwanych

zasiłkami macierzyńskimi/ojcowskimi ze skarbu państwa z tytułu narodzin dziecka. Państwowy Instytut Ubezpieczeń Społecznych administruje wypłatą zasiłków macierzyńskich/ojcowskich ze skarbu państwa, a także wypłatami z Funduszu Urlopów Macierzyńskich/Ojcowskich.

Jeżeli pracujesz na Islandii przez co najmniej miesiąc przed urodzeniem i przenosisz prawa do świadczenia macierzyńskiego z innego państwa EOG (na mocy dokumentów z serii E-), otrzymasz świadczenie macierzyńskie wynoszące co do zasady 80% twojego dochodu w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W przypadku pracy na co najmniej pół etatu wysokość świadczenia wynosi nie mniej niż 103.869 ISK oraz nie więcej niż 535.700 ISK miesięcznie, gdy posiadamy wyższe przychody. Ponadto osoby nieaktywne zawodowo oraz pracujące na mniej niż ćwierć etatu otrzymują kwotę w wysokości 45.324 ISK miesięcznie. Urlop macierzyński może potrwać łącznie do 9 miesięcy. Każdy rodzic ma do swojej dyspozycji 3 miesiące urlopu oraz kolejne 3 miesiące, które mogą rozdysponować między siebie według własnej potrzeby. Aby ubiegać się o świadczenia macierzyńskie rodzice powinni złożyć wniosek do Państwowego Instytutu Ubezpieczeń Społecznych 6 tygodni przed oczekiwaną datą narodzin dziecka.

Dalsze informacje na temat praw dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego i świadczeń w tym zakresie są dostępne w kilku językach na stronie Państwowego Instytutu Ubezpieczeń Społecznych: <http://www.tr.is>.

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Kto jest uprawniony do uzyskania renty?

Osoby w wieku od 16 do 67 roku życia będące rezydentami Islandii od przynajmniej trzech lat przed złożeniem wniosku mają prawo do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy (örorkulífeyrir) w razie orzeczenia stałej niezdolności na poziomie 75% w wyniku rozpoznanej choroby lub niepełnosprawności. Status rezydenta odnosi się do stałego pobytu zgodnie z przepisami ustawy o stałym pobycie.

Wysokość renty

Renta z tytułu niezdolności do pracy za krótsze okresy jest obliczana proporcjonalnie do okresu zamieszkania.

Renta z tytułu niezdolności do pracy składa się z renty podstawowej (grunnlífeyrir) oraz dodatku dochodowego (tekjutrygging).

Wysokość zarówno renty podstawowej, jak i dodatku dochodowego oblicza się na podstawie dochodu.

Renta podstawowa

Podstawowa renta z tytułu niezdolności do pracy ulega zmniejszeniu jeśli roczny dochód osób lub małżonków będących rencistami z tytułu niezdolności do pracy przekracza określony poziom. Renta jest wypłacana na takich samych zasadach jak emerytura. Dochody wykorzystywane do obliczenia renty nie obejmują pozostałych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, dochodów z funduszy emerytalnych, świadczeń z ustawy o pomocy społecznej i zasiłków mieszkaniowych.

Dodatek do renty

Jeśli dochód osoby otrzymującej rentę z tytułu niezdolności do pracy nie przekracza określonej kwoty w stosunku rocznym, osoba ta jest uprawniona do dodatku do renty podstawowej. Jeśli rencista posiada dochód wyższy od określonej kwoty rocznej, dodatek jest zmniejszany o równowartość 45% nadwyżki dochodu. Szczególne zasady są stosowane dla par, gdzie jeden z partnerów otrzymuje rentę lub gdy łączny dochód pary przekracza określoną kwotę roczną. Dochody wykorzystywane do obliczenia dodatku nie obejmują świadczeń z ubezpieczenia

społecznego, zasiłków mieszkaniowych, świadczeń z ustawy o pomocy społecznej oraz zasiłków udzielanych przez władze lokalne.

Jeśli dochód osiąga określoną wysokość, prawo do renty zostaje cofnięte.

Dodatek na dziecko

Osoby otrzymujące rentę mają prawo pobierać dodatek na każde dziecko. Renta na dziecko jest wypłacana dla dzieci w wieku poniżej 18 roku życia, jeśli rodzic jest rencistą, pod warunkiem, iż dziecko lub dowolny z jego rodziców zamieszkuje w Islandii od przynajmniej trzech lat przed złożeniem wniosku. Jeśli oboje z rodziców są rencistami, przysługuje im renta na dziecko w podwójnej wysokości.

Jak złożyć wniosek o rentę?

Wnioskodawca składa standardowy formularz do departamentu emerytalnego SSI. Lekarz wnioskodawcy wypełnia raport medyczny i przesyła go do SSI. Ponadto, wnioskodawca jest zobowiązany wypełnić kwestionariusz dotyczący posiadanych zdolności.

Ocena stopnia niezdolności do pracy

Komisja Medyczna dokonuje oceny stopnia niezdolności wnioskodawcy do pracy zgodnie ze standardem opracowanym przez Departament Medyczny SSI w oparciu o następstwa rozpoznanej choroby lub niepełnosprawności. Standard ten jest publikowany w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. Komisja Medyczna może również uwarunkować przeprowadzenie oceny stopnia niezdolności do pracy od skierowania wnioskodawcy na badanie możliwości rehabilitacji i ukończenia programu rehabilitacji.

Wypłata świadczeń

Świadczenia są wypłacane z góry pierwszego dnia każdego miesiąca.

Składki

Koszt ubezpieczenia rentowego jest ponoszony przez Skarb Państwa z jego przychodów, tj. podatku od wynagrodzeń pracowniczych.

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Komu przysługuje ubezpieczenie od wypadków przy pracy?

Ubezpieczenie od wypadków przy pracy obejmuje pracowników zatrudnionych w Islandii, za wyjątkiem obcokrajowców pełniących obowiązki służbowe w imieniu obcych rządów oraz obcokrajowców będących współpracownikami takich urzędników. Praca na pokładzie islandzkiego statku morskiego lub powietrznego będącego własnością lub eksploatowanego przez stronę islandzką równa się pracy w Islandii, o ile wynagrodzenia są wypłacane w Islandii. Ubezpieczenie pokrywa również osoby samodzielnie zatrudnione.

Osoby pracujące w gospodarstwie domowym mogą zapewnić sobie prawo do ubezpieczenia od wypadków przy pracy w odniesieniu do prac wykonywanych w domu, wnioskując w tym temacie na zeznaniu podatkowym na początku każdego roku.

Co obejmuje ubezpieczenie?

Ubezpieczenie od wypadków przy pracy obejmuje wypadki podczas pracy, stażu, prac ratowniczych oraz wszystkich formach szkolenia sportowego, przy wystawach i podczas zawodów sportowych organizowanych przez uznany klub sportowy pod kontrolą trenera.

Uznaje się, że osoba jest w pracy, gdy znajduje się w pomieszczeniach roboczych w chwili, w której osoba ta powinna pracować, korzysta z przerw na posiłki lub kawę, jest w delegacji zleconej przez przedsiębiorstwo oraz w trakcie dojazdów do i z pracy.

Ubezpieczenie również obejmuje choroby spowodowane przez szkodliwe działanie substancji, promieniowanie lub inne podobne warunki utrzymujące się przez maksymalnie kilka dni, które są powiązane z zatrudnieniem.

Świadczenia

Świadczenia obejmują:

- pomoc medyczną,
- zasiłkiienne,
- zasiłki dla osób niepełnosprawnych,
- odprawę pośmiertną.

Pomoc medyczna

Jeśli wynikiem wypadku przy pracy jest choroba lub utrata zdolności do pracy na okres dziesięciu dni lub dłużej, konieczne koszty leczenia są pokrywane z ubezpieczenia.

Zasiłkiienne

Zasiłkiienne (slysadagpeningar) są płatne od ósmego dnia po wypadku włącznie, pod warunkiem, że poszkodowany nie jest w stanie pracować od przynajmniej 10 dni. Zasiłkiienne są wypłacane do chwili, gdy poszkodowany jest w stanie pracować, zostanie uznany za niepełnosprawnego lub do chwili zgonu, jednakże nie dłużej niż przez okres 52 tygodni.

Zasiłki dla osób niepełnosprawnych

Jeśli wynikiem wypadku jest trwałe kalectwo w stopniu 75% lub wyższym, poszkodowany ma prawo do pełnej renty. Wpłaty za trwałe kalectwo poniżej 75% są dokonywane proporcjonalnie do stopnia kalectwa. Jeśli utrata zdolności nie przekracza 50%, SSI może wypłacić zasiłek ryczałtowy równy rencie dla danej osoby za określoną liczbę lat.

Gdy stopień kalectwa przekracza 50%, udziela się zapomogi dla małżonka oraz/lub dzieci poniżej 18 wieku utrzymywanych przez beneficjenta w chwili wypadku, zgodnie z określonymi warunkami.

Odprawy pośmiertne

Jeśli wynikiem wypadku jest śmierć w ciągu dwóch lat od wypadku, wypłaca się odprawę pośmiertną (dánarbætur vegna slysa) według określonych postanowień.

Wdowa/wdowiec otrzymuje miesięczną rentę na okres ośmiu lat.

Wypłacana jest również renta na każde dziecko. Świadczenia dla niepełnosprawnych nieletnich w wieku powyżej lat 16 znajdujących się na utrzymaniu zmarłego w chwili wypadku są również wypłacane w stopniu, w jakim dziecko było utrzymywane przez zmarłego.

Wnioskowanie o świadczenia

W razie wypadku, który może być podstawą do wypłaty świadczeń z ubezpieczenia od wypadków przy pracy, pracodawca lub w razie jego nieobecności, ubezpieczony winien niezwłocznie zgłosić zdarzenie na policję lub inny kompetentny organ (do SSI w Reykjavíku) w formie przewidzianej przez SSI. Policja przekazuje raport do SSI wraz z wymaganymi informacjami.

Niezgłoszenie wypadku przez osobę, która jest do tego zobowiązana, nie uniemożliwia

poszkodowanemu lub jego krewnym dochodzenia świadczeń w ciągu jednego roku od chwili wypadku. Świadczenia mogą zostać wypłacone nawet po upływie roku w razie jasnych okoliczności, które nie utrudniają gromadzenia dowodów.

Składki

Koszt ubezpieczenia od wypadków przy pracy jest pokrywany z przychodów państwa z podatków od wynagrodzeń, składek oraz rocznych składek przypisanych w budżecie państwa.

2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Zasiłki rodzinne

Komu przysługują?

Zasiłki rodzinne są wypłacane na dzieci w wieku do lat 16, posiadające status rezydenta i znajdujące się na utrzymaniu osób podlegających nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Islandii zgodnie z obowiązującym prawem podatkowym.

Zasiłki

Zasiłki na dziecko są określane i wypłacane na podstawie dochodu oraz majątku zadeklarowanego za poprzedni rok. Zaliczki są przekazywane 1 lutego i 1 maja każdego roku. Roczna kwota zależy od wieku dziecka oraz tego, czy jego rodzice są małżonkami, osobami wspólnie zamieszkałymi lub osobami samotnie wychowującymi dziecko. Jeśli dochód brutto przekracza określoną kwotę, zasiłki są zmniejszane według określonych zasad.

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Zasady nabywania zasiłku dla bezrobotnych w Islandii

Jeżeli zostaniesz na Islandii bezrobotnym, możesz zarejestrować się w lokalnym urzędzie pracy, (Vinnuðlun) który może Ci pomóc. Minimalny okres wymagany do uzyskania uprawnień do otrzymania zasiłku dla bezrobotnych wynosi 3 miesiące płatnej pracy na co najmniej ćwierć etatu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, co uprawnia Cię do jednej czwartej stawki podstawowej (z dniem 1 lutego 2008 r. podstawowa stawka wynosi 136.015 ISK). Zwróć uwagę, że jeżeli przywieziesz ze sobą formularz E-301, który potwierdzi fakt, że pracowałeś w Polsce na pełen etat, przez 12 miesięcy, będziesz miał prawo do skorzystania na Islandii z pełnych świadczeń. Zostanie Tobie przyznany zasiłek na okres 3 miesięcy, w wysokości 70% zarobków, które otrzymywałeś przez ostatnie 6 miesięcy (jednakże nie więcej niż 220.729 ISK miesięcznie). Osoby bezrobotne powinny potwierdzać swój status kontaktując się z lokalnym urzędem pracy raz w miesiącu wysyłając e-mail lub telefonicznie. Niezbędne jest również osobiste stawiennictwo w urzędzie i potwierdzenie gotowości do podjęcia pracy. Urzędy pracy otwarte są dla interesantów od poniedziałku do piątku w godzinach od 9:00 do 15:30.

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Islandii

Osoby otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych we własnym kraju, które pobierały ten zasiłek przez okres co najmniej czterech tygodni, mogą w dalszym ciągu otrzymywać go przez okres do trzech miesięcy, poszukując pracy na Islandii. Jako osoba poszukująca pracy z zasiłkiem dla bezrobotnych, musisz zgłaszać się osobiście do urzędu pracy co tydzień w celu wykazania, że poszukujesz jej aktywnie.

Powinieneś poinformować właściwą administrację w swoim kraju o zamiarze poszukiwania pracy w innym kraju, a także o dacie swojego wyjazdu.

Twoja administracja ds. zasiłków dla bezrobotnych ustali, czy spełnione są warunki i wyda Ci przed wyjazdem formularz do doręczenia lokalnemu urzędowi pracy na Islandii (Vinnuðlun) niezwłocznie po przyjeździe, nie później niż w ciągu 8 dni od przyjazdu. Formularz ten (E303) zabezpiecza wypłatę twojego zasiłku dla bezrobotnych na Islandii.

Dyrekcja Pracy zarządza Islandzkim Funduszem Ubezpieczeń od Bezrobocia

<http://www.vinnuðlun.is>.

2.5.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://eng.felagsmálaráðuneyti.is> – Ministerstwo Spraw Socjalnych

2.6. Centrum Wielokulturowe

Centrum świadczy bezpłatne usługi w zakresie pomocy adwokackiej dla emigrantów w Islandii. Ponadto udziela informacji osobom potrzebującym pomocy w różnych sprawach np.: gdzie można otrzymać islandzki numer ewidencyjny (kennitala) czy wszelkiego rodzaju druki niezbędne do przedłożenia w instytucjach publicznych. Centrum posiada również informacje związane z takimi sprawami jak: pozwolenie na pobyt, ubezpieczenie, szkoły, mieszkania i inne, które dotyczą Twoich podstawowych praw. Centrum zatrudnia prawnika, który prowadzi bezpłatne porady prawne. Jeśli istnieje podejrzenie, że Twoje prawa zostały naruszone możesz skorzystać z porady prawnej. Ponadto Centrum oferuje usługi w zakresie tłumaczeń w ponad 50 językach (również w języku polskim), a także oferuje kursy języka islandzkiego dla emigrantów.

Centrum Wielokulturowe

Hverfisgata 18

101 Reykjavik, Iceland

<http://www.ahus.is>

e-mail: info@ahus.is

Tel: 00 354 530 9300 , Fax. 00 354 530 9301

Biuro czynne jest od poniedziałku do czwartku w godzinach od 09:00-17:00, w piątek w godzinach od 09:00-15:00.

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Wynajem mieszkań

Islandzki rynek prywatnych mieszkań jest duży, obejmuje w zasadzie w 75–85% zasobu mieszkaniowego. Rynek zakwaterowania na zasadach najmu jest zatem ograniczony. Czysze w Reykjaviku i regionie stolicy są generalnie wyższe niż w większości innych miast.

Koszt miesięcznego wynajmu jednego pokoju z kuchnią i łazienką to wydatek rzędu 50.000 ISK (410 euro), dane z maja 2008 r. Za mały apartament zapłacimy przynajmniej 80.000 – 90.000 ISK (656 – 738 euro) za każdy miesiąc. Średnie ceny za metr kwadratowy to około 1500 – 1800 ISK (12 – 15 euro) na przedmieściach i nieco drożej w centrum miasta.

W regionie Reykjavíku nieco ofert publikuje strona <http://www.leigulistinn.is> oraz gazety: <http://www.mbl.is>, <http://www.dv.is>, <http://www.frettabladid.is> >Húsnæði í boði (wszystkie po islandzku). Możesz także ogłaszać się na tablicach ogłoszeń w supermarketach i na uniwersytetach. Zakwaterowanie na wynajem jest najczęściej nieumeblowane. Czynsz jest zazwyczaj płatny miesięcznie, ostatniego dnia miesiąca z góry.

W regionie Reykjavíku działają małe hotele i pensjonaty (kosztujące mniej w zimie i więcej w trakcie sezonu turystycznego), mogą one być najlepszym wyborem w krótkim terminie, na czas poszukiwania stałego rozwiązania <http://www.gisting.is>. Najtańsze jest najprawdopodobniej schronisko młodzieżowe (Farfuglaheimilið), Sundlaugavegur 34, 105 Reykjavík. Tel.: 00 354 553 8110, fax: 00 354 588 9201.

Kupowanie nieruchomości

Jeżeli chcesz pozostać na stałe na Islandii, budowa mieszkania lub domu może być rozsądnym posunięciem. Państwowy Fundusz Finansowania Budownictwa Mieszkaniowego oferuje kredyty za 70–90% ceny. Informacje po angielsku, duńsku i polsku możesz uzyskać na stronie <http://www.ils.is>.

3.2. Ceny wybranych artykułów (podane w euro, stan na maj 2008 r.)

- chleb (1 kg) = 1,3
- mleko (1 l) = 0,69
- kawa (500 g) = 2,12
- ser (1 kg) = 8,75
- kurczak (1 kg) = 3,25
- jabłka (1 kg) = 1,3
- cebula (1 kg) = 0,53
- piwo (1 pinta, zakup w sklepie) = 1,55
- big mac meal (oraz napój i frytki) = 6,8
- hot dog = 1,8
- bilet autobusowy = 2,3
- bilet 3 miesięczny (rejon Reykjavíku) = 104
- bilet miesięczny (rejon Reykjavíku) = 45,9
- 1 litr benzyny 95 okt. = 1,3

(1 euro = 122 ISK)

Średni szacowany koszt miesięcznego utrzymania w Islandii wynosi około 110.000 ISK (902 euro). Najniższe ceny artykułów żywnościowych oferują supermarkety „Bónus” oraz „Krónan”.

3.3. Prawo jazdy

Na Islandii ograniczenie wieku dla posiadania prawa jazdy wynosi 17 lat dla kategorii B (samochód/furgonetka).

Nie wolno posiadać prawa jazdy z więcej niż jednego państwa EOG. Prawa jazdy wydawane w Unii Europejskiej są ważne na Islandii, a po wygaśnięciu mogą być odnawiane.

Aby uzyskać pierwsze prawo jazdy, należy zdać egzamin praktyczny.

Nowe prawo jazdy można wydać jedynie osobie mającej stałe miejsce zamieszkania na Islandii.

Wniosek o prawo jazdy można złożyć w placówkach policji w całej Islandii.

Wniosek musi zawierać pisemne oświadczenie, że wnioskodawca nie uzyskał innego prawa jazdy wydanego w państwie EOG, oraz że jego prawo jazdy nie zostało cofnięte. Szkoła Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego jest wspólnym projektem Urzędu Ruchu Drogowego oraz władz lokalnych Islandii. Wszystkie dzieci w wieku 3 do 7 lat automatycznie zostają uczniami Szkoły Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego co roku, nieodpłatnie, do ukończenia siódmego roku życia. Obecnie materiały edukacyjne wykorzystywane w szkołach składają się głównie z podręczników i materiałów audio. Ponadto, każde dziecko otrzymuje kolorowanekę, karty do gry oraz kartkę urodzinową. Rodzice otrzymują specjalne listy zawierające informacje na temat rozwoju dziecka oraz nauki bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Centrum Szkoleniowe Stowarzyszenia Instruktorów Nauki Jazdy: Tharabakki 3, 109 Reykjavik, Tel.: 00 354 567 0360 – <http://www.umferdarstofa.is>

3.4. System edukacji w Islandii

System edukacji na Islandii podzielony jest na 4 etapy:

- **Leikskóli** – przedszkole dla dzieci poniżej 6 lat,
- **Grunnskóli** – szkoła obowiązkowa (podstawowa + gimnazjum) dla dzieci w wieku od 6–16 lat,

Rok szkolny trwa od 1 sierpnia do 31 maja.

- **Framhaldsskóli** – szkoła średnia dla młodzieży od 16–20 lat,

Rok szkolny, który trwa 9 miesięcy od jesieni do wiosny.

Główne typy szkół średnich:

- liceum ogólnokształcące – oferuje wszechstronne wykształcenie trwające 4 lata, który jest zakończony egzaminem maturalnym,
- szkoła zawodowa – oferuje teoretyczne i praktyczne zajęcia związane ze zdobyciem kwalifikacji zawodowych,
- liceum zawodowe – łączy program liceum ogólnokształcącego i liceum zawodowego, szkoli specjalistów w danym zawodzie,
- specjalistyczna szkoła zawodowa – przygotowuje pracownika wykwalifikowanego.

- **Háskóli** – szkoła wyższa dla osób w wieku powyżej 20 lat.

W większości szkół rok akademicki trwa od sierpnia do maja i jest podzielony na dwa semestry, jesienny i wiosenny. Semestr jesienny trwa od sierpnia do końca grudnia, a semestr wiosenny od stycznia do maja.

Kształcenie dorosłych

Istnieją szkoły wieczorowe dla dorosłych oraz centra kształcenia ustawicznego na poziomie szkoły średniej. W takiej szkole uczestnicy płacą część kosztów nauki, część pokrywa budżet państwa. Istnieje także możliwość nauki zaocznej. Różne kursy edukacyjne są organizowane przez szkoły prywatne, firmy i stowarzyszenia. Związki zawodowe, firmy i instytucje mogą opłacać czesne szkół, do których uczęszczają ich pracownicy.

Szkoły oferują naukę wieczorową dla maturzystów, którzy ukończyli 18 lat, a chcieliby dokończyć szkołę średnią. Program składa się z programu ogólnokształcącego i zawodowego. Centrum kształcenia ustawicznego prowadzi zajęcia w różnych miejscach w Islandii. Współpracują one z szkołami średnimi, wyższymi, władzami, pracownikami, pracodawcami i prywatnymi przedsiębiorcami.

Szkoły zaoczne są oferowane na poziomie szkoły średniej i wyższej, na przykład w College'u Praktyki Zawodowej w Akureyri, Uniwersytecie Islandzkim, Uniwersytecie w Reykjaviku i Uniwersytecie w Akureyri. Wyższa Szkoła Pedagogiczna organizuje 4 letnie studia nauczycielskie dla dorosłych, dla osób pracujących na pół etatu. Oferuje ona mieszane studia, które są połączeniem studiów zaocznych z dziennymi. Instytut Kształcenia na Uniwersytecie Islandzkim oferuje ludziom dorosłym różne zajęcia, trzy semestralną szkołę biznesu i administracji, jednoroczne studia administracji przetwórstwa rybnego, dwuletnie studia wyceny majątku, terapii rodzinnej, ekonomii i administracji ośrodków zdrowia. Uczelnie oferują różnego rodzaju kursy i takie, które pomogą w pracy i takie czysto hobbystyczne.

Szkoły wieczorowe uruchamiane przez władze lokalne prowadzą różne zajęcia, na przykład lekcje języka. Szkoły prywatne, najwięcej w stolicy, oferują zajęcia dla dorosłych z ICT, języka i kursów zainteresowań.

Finansowanie

Władze lokalne płacą za budowę i obsługę przedszkola oraz szkoły obowiązkowej. Rodzice płacą za pobyt dziecka w przedszkolu. Szkoła obowiązkowa (szkoła podstawowej i gimnazjum) jest bezpłatna, bezpłatne są również podręczniki, które funduje państwo. W szkole średniej uczniowie płacą za podręczniki i wnoszą opłatę administracyjną. W szkołach zawodowych uczniowie płacą dodatkowo za zużyte materiały. Szkoły średnie są dofinansowywane przez państwo. Władze lokalne pokrywają 2/3 kosztów na obsługę szkoły. Wstępując na uczelnię student musi uiścić opłatę rejestracyjną, w szkołach prywatnych płaci też czesne. Jest możliwość zaciągnięcia kredytu na studia ze specjalnej Islandzkiej Kasy Pożyczkowej dla Studentów.

3.4.1. Staże

Informacje nt. staży dla absolwentów różnych typów szkół można znaleźć na następujących stronach internetowych:

<http://www.menntamalaraduneyti.is> - Ministerstwo Edukacji, Nauki i Kultury;

<http://www.vinnumalastofnun.is> - Dyrekcja Pracy;

<http://www.ask.hi.is> - Urząd Kształcenia Międzynarodowego - strona zawiera listę instytucji szkolnictwa wyższego publicznego oraz prywatnego;

<http://www.namsflokkar.is> - Miejski Ośrodek Kształcenia Dorosłych w Reykjaviku.

3.5. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Przed wyjazdem na Islandię dobrze jest dowiedzieć się, jakie zawody są dostępne dla osób z Twoim wykształceniem. Możesz także zlecić ocenę twoich dyplomów pod kątem ich odpowiedników na Islandii. Informacje na temat ważności dyplomów personelu medycznego oraz pomocniczego są dostępne w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej <http://www.stjr.is>.

Podstawową zasadą jest, że ważne kwalifikacje do wykonywania danego zawodu w państwie pochodzenia są także ważne w innych państwach EOG. Wyższe stopnie naukowe, wymagające co najmniej trzech lat studiów (licencjat) oraz studia zawodowe wraz z wykształceniem średnim, będą uznawane w całym EOG. Zalecamy, by dowiedzieć się przed przyjazdem na Islandię, czy Twój stopień akademicki lub dyplom zawodowy jest porównywalny z islandzkim. Islandzki Urząd NARIC/ENIC (Narodowego Centrum Informacji nt. Uznania Akademickiego) jest zlokalizowany na Uniwersytecie Islandii: <http://www.ask.hi.is> oraz <http://www.enic-naric.net>. O dyplomy edukacji zawodowej, możesz dowiedzieć się kontaktując się z Ministerstwem Edukacji i Kultury.

Menntamálaráðuneytið, Ministerstwo Kultury i Edukacji, Sölvholsgötu 4, IS-150 Reykjavík, Tel.: 00 354 560 9500, <http://www.menntamalaraduneyti.is>.

Ocena równorzędności Twoich dyplomów ułatwi islandzkim pracodawcom ocenę twojej wiedzy i umiejętności. Brak znajomości języka islandzkiego może znacząco obniżyć Twoje możliwości.

3.6. Kursy języka narodowego

Jeżeli planujesz pobyt i pracę na Islandii przez dłuższy czas, nauczenie się języka islandzkiego jest dobrym pomysłem. Dobra znajomość angielskiego często wystarcza do wielu rodzajów niewykwalifikowanej pracy fizycznej. Jeżeli chcesz otrzymać pracę, która wymaga komunikacji z klientami lub bardziej wyspecjalizowaną, znajomość islandzkiego jest zazwyczaj niezbędna. Wyjątki mogą stanowić zawody związane z zaawansowanymi technologiami. Generalnie, znajomość islandzkiego oznacza o 20% wyższą pensję. W regionie Reykjavíku możesz uczyć się islandzkiego w Miejskim Centrum Edukacji Dorosłych w Reykjavíku, <http://www.namsflokkar.is>. Jeśli należysz do związku zawodowego, możesz otrzymać od niego pewne wsparcie finansowe na opłaty za kurs. Uniwersytet Islandii prowadzi kursy islandzkiego dla obcokrajowców na poziomie akademickim <http://www.hi.is>. Uniwersytecki Instytut Edukacji Uzupełniającej oferuje wieczorowe kursy islandzkiego <http://www.endurmenntun.is>.

3.7. System opieki zdrowotnej w Islandii

3.7.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych w Islandii

Islandia podzielona jest na regiony opieki zdrowotnej, każdy region ma swoje własne główne centra opieki medycznej, niektóre z nich współistnieją razem z lokalnymi szpitalami. Główne centra medyczne są odpowiedzialne za ogólną opiekę zdrowotną, badania, opiekę pielęgniarską w domu, a także kwestie związane z planowaniem rodziny, opieką nad matką i dzieckiem oraz opieką nad dziećmi w wieku szkolnym. Centra te otwarte są od poniedziałku do piątku w godzinach 8-16 i przyjmują wszystkich, którzy uprzednio zgłosili się do rejestracji. Lekarze udzielają konsultacji w godzinach 16-18 bez uprzedniej rejestracji, należy być jednak przygotowanym na wyższe opłaty. Służba zdrowia jest otwarta dla wszystkich, niezależnie od ubezpieczenia. Osoby, które nie są w stanie okazać dokumentu potwierdzającego aktualne ubezpieczenie, będą musiały uiścić wyższe opłaty. Aby znaleźć najbliższe centrum medyczne, poszukaj hasła „Heilsugæslustöð” w książce telefonicznej. Informacje dostępne są również na stronie internetowej: www.heilsugaeslan.is/?PageID=14 (dla osób przebywających w Reykjavíku). W przypadku wystąpienia problemów zdrowotnych poza godzinami pracy centrów medycznych, możesz skorzystać ze służby medycznej zwanej „Læknavakt”, znajdującej się na Smáratorgi 1, Kópavogur, tel. 1770 lub zadzwonić 8482600 jeśli znajdujesz się blisko Akureyri. Læknavakt jest otwarty w godzinach: 17:00-23:30 w dni powszednie i 09:00-23:30 w weekendy oraz święta. Służba ta pobiera nieco wyższe opłaty niż centra medyczne.

Porady telefoniczne są możliwe w godzinach 17:00-08:00 w dni powszednie i 24 godziny na dobę w czasie weekendów i dni świątecznych. Telefoniczne wezwania domowe są dostępne w tych samych godzinach.

Zgodnie z najnowszymi przepisami prawnymi na Islandii dotyczącymi praw pacjentów, osoby które objęte są ubezpieczeniem z narodowych funduszy zdrowia i nie porozumiewają się w języku islandzkim, jako swoim ojczystym języku, mają prawo do tłumacza, bez dodatkowych opłat. Należy pamiętać, że zwykle tego typu obsługę, trzeba zamawiać z wyprzedzeniem.

Pogotowie ratunkowe

Pogotowie i służby ratunkowe (Slysa- og bráðamóttaka) mają swoją siedzibę w Narodowym Szpitalu Uniwersyteckim / National University Hospital (Landspítali-háskólasjúkrahús) w Fossvogur, Bústaðarvegur 108 Reykjavík. Jeśli nie jesteś pewien czy Twój przypadek kwalifikuje się jako sytuacja zagrażająca zdrowiu i życiu, możesz zadzwonić na numer 543 2000 i poprosić o poradę. Jeśli potrzebujesz natychmiastowej pomocy lub karetki, dzwoń na numer 112. Bądź przygotowany, aby podać swoje imię, nazwisko, opisać sytuację oraz podać położenie.

Szpital

Pacjenci mogą zostać przyjęci do szpitala wyłącznie po skierowaniu od lekarza. W przypadkach nagłych, pacjenci mogą zostać przyjęci niezwłocznie do szpitala pełniącego rolę szpitala ratunkowego w danym czasie. Jeżeli badanie lub terapia nie są pilne, lekarz przekaże wniosek o przyjęcie do szpitala. W Reykjavíku, wszystkie wypadki oraz przypadki chorób poważnych i zagrażających życiu mogą być kierowane na oddział ratunkowy Narodowego Szpitala Uniwersyteckiego (LSH). W Reykjavíku służba ratunkowa pełniona jest także przez lekarzy ogólnych po zwykłych godzinach pracy w Departamencie Zdrowia Publicznego Reykjavíku.

Więcej informacji:

The State Social Security Institute – <http://www.tr.is>

Tryggingastofnun Ríkisins,

Laugavegi 114,
IS-105 Reykjavík.
Tel: 00 354 560 4400
Fax: 00 354 560 4451

3.7.2. Ubezpieczenie zdrowotne

Twoje ubezpieczenie zdrowotne jest finansowane z należnego skarbowi państwa podatku dochodowego.

3.7.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego jest dokumentem uprawniającym do korzystania ze świadczeń zdrowotnych podczas pobytu w innych państwach członkowskich [Europejskiego Obszaru Gospodarczego \(EOG\)](#) i [Szwajcarii](#).

EKUZ została wprowadzona 01.06.2004 r. w niektórych państwach [Europejskiego Obszaru Gospodarczego \(EOG\)](#) i [Szwajcarii](#), zastępując formularze: E 110, E 111, E 119 i E 128. W pozostałych państwach, w tym Polsce, EKUZ wydawana jest z datą ważności od 01.01.2006 r.

Od **1 stycznia 2006 r.** można posługiwać się wyłącznie EKUZ, gdyż dotychczas wydane formularze E 111 straciły ważność. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.nfz.gov.pl/ue/index.php?katnr=5&dzialnr=6&artnr=1815>

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie jest jednak dowodem ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia uprawniającym do świadczeń zdrowotnych na terytorium Polski. Oznacza to, że osoba ubezpieczona w NFZ może posługiwać się EKUZ wyłącznie w innych państwach członkowskich.

EKUZ zawiera następujące informacje:

- Imię,
- Nazwisko
- Datę urodzenia
- PESEL
- Numer identyfikacyjny instytucji, która wydała Kartę,
- Numer identyfikacyjny Karty
- Data ważności Karty

Informacje te, to jedyne dane zawarte na Karcie. Każde państwo członkowskie wydaje Kartę we własnym języku urzędowym, zawierającą ten sam zestaw danych.

Prawo do otrzymania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, których ubezpieczenie w NFZ wygasło.

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek w Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać na stronie <http://www.nfz.gov.pl/ue/index.php?katnr=5&dzialnr=4&artnr=1828>

Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale w jeden z następujących sposobów:

- osobiście;
- pocztą;
- faksem.

Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur

EKUZ uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

3.7.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.nfz.gov.pl/>– Narodowy Fundusz Zdrowia, dział poświęcony ochronie zdrowia w UE.

Data przygotowania informacji:

Wrzesień 2008 r.

Osoba przygotowująca informacje:

Wojciech Janisiewicz, Doradca EURES WUP w Toruniu